

GERTRUDE

We vliegen van Zanzibar naar Mwanza, waar het nieuwgebouwde **Huis van de Hoop** 18 moeders en kinderen verwelkomt, allemaal met hun eigen verhaal en een juiste reden.

Het gebouw is prachtig en ontvangt onze ouders met respect. Het is hun huis, dat ze samen onderhouden, waar ze zelf koken en in de tuin werken. Om zeven uur 's morgens is iedereen in de weer om pas na acht uur samen te ontbijten.

Ze worden uitgenodigd om met kleuren iets van hun gevoel te vertellen. Groen betekent 'ik ben blij'. Oranje is oké, maar ik zit met iets. Rood betekent 'het gaat niet goed met mij'. Gertrude leidt het gesprek. Veel groen, omdat ze hier soms voor het eerst gehoor vinden, maar ook oranje en rood. Oranje, omdat een moeder van een tweeling bang is dat haar man morgen niet zal opdagen in het hospitaal. Rood, omdat een mama net hoorde dat haar vader stierf aan diabetes en dat dat aan haar kind met spina bifida verweten wordt.

Gertrude vraagt me om mezelf voor te stellen. Ik twijfel, want Liesje, onze dochter, stierf toen ze bijna 11 was. Is dat de boodschap die ik hier aan deze jonge moeders moet geven? Maar ik heb geleerd om de waarheid te zeggen. Ik vertel over Liesje, en mijn stem stukt. Ik kan na al die jaren

nog niet over haar praten zonder emotie. Die tranen zalven ook, want zo voel ik dat ze nog in mij is. Ik zeg dat ik een van hen ben. Dat ik meer dan 40 jaar geleden niet de informatie kreeg dat Liesje kon geholpen worden. "Ik weet wat jullie doormaken. Ik ben een van jullie."

Drie moeders vertrekken de volgende ochtend om 7 uur naar het Bugando-ziekenhuis voor behandeling. Gelukkig daagt de papa van de tweeling wel op.

In een hoekje leert Gertrude een mama en haar zontje aan hoe ze een spoeling voor de stoelgang moeten uitvoeren. Na het eten zitten alle mama's samen en geeft Gertrude les over de handicaps spina bifida en hydrocefalie. Ik mag volgen met gefluisterde vertaling.

*Het nieuwe Huis van de Hoop
in Mwanza*

Op weg van het Huis van de Hoop naar het ziekenhuis

Gertrude doet het bijzonder goed, de moeders stellen pertinente maar moeilijke vragen, ook over de oorzaak van de handicap van hun kind. Zal mijn kind kunnen lopen, water kunnen dragen op haar hoofd, relaties aangaan, studeren, kinderen verwekken, oud worden? Daar kan je niet zomaar ja of neen op zeggen. Je kunt vertellen van velen die dat allemaal deden, maar dat is geen garantie voor hun kind.

Misschien is Child-Help vanuit Liesje, die het om een stomme medische fout niet gehaald heeft, een eerlijke correctie op de succesverhalen die ik ook vertel. Van kinderen die zelf arts werden of, zoals Gertrude, die zelf spina bifida heeft en maatschappelijk werkster werd. We zetten ons apart en **Gertrude doet haar verhaal:**

Ik ben geboren als eerste kind in het gezin en mijn ouders hebben me meteen aanvaard zoals ik was. Mama is erg gelovig en spiritueel. Zij gelooft dat alles een betekenis heeft.

Haar directe omgeving reageerde echter vijandig: ze vertelden haar dat ik een schande voor de familie was en dat ik nooit iets zou realiseren. Hier verwenst men kinderen met een handicap en ze zien hen als oorzaak van veel kwaad, zoals ziektes die hen zelf overkomen. Sommigen stelden zelfs voor om mij te doden om de familie en de clan van onheil te beschermen.

Maar mama geloofde in mij. Ze stimuleerde me om naar buiten te gaan en contact te leggen met mijn leeftijdsgenoten. Papa hield me liever binnen. Maar mama zette door en stuurde me later ook naar school. Ze leerde me katheteriseren, zodat ik dit toen ik 6 was helemaal zelf kon doen. Ze leerde me vertrouwen in mezelf te krijgen. Zo durfde ik bijvoorbeeld niet te stappen zonder steun. Maar beetje bij beetje lukte het wel. Ik leerde te overleven, maar het werd echt bemoeilijkt door een omgeving die me vernederde en dikwijls uitsloot. Ik zag meisjes weggaan en ik riep hen om te wachten, maar ze zetten het lachend op een lopen. Dat snijdt door merg en been. Dan voelde ik me heel onzeker en triestig.

Gertrude geeft uitleg over Spina Bifida en Hydrocefalie in het Huis van de Hoop in Mwanza

Ik heb een jongere broer en een erg gehandicapt zusje. Zij kon niet stappen maar ook niet praten. Ze had voortdurend aanvallen van epilepsie en stierf toen ze 16 was. Mama heeft voor mijn zusje nog twee miskramen gehad. Maar al die miserie belette haar niet om met mij mee te vechten.

Het schoolgeld werd een probleem omdat mijn vader geen werk had. We leefden in bittere armoede. Omdat ik zou kunnen studeren, gingen mama en ik noten rapen en we verpakten die, zodat ik ze kon verkopen aan winkeltjes in de buurt. Ik kocht een tweedehandscomputer en verkocht liedjes die ik downloadde van het internet.

De middelbare school was een inderdaad. Alleen mijn kamergenoten wisten van mijn incontinentie. Ook aan de verzorgster moest ik het vertellen, want soms moest ik uit de lessen gaan om te katheteriseren. Het schoolhoofd steunde me om in mijn talenten, zingen, acteren en muziek te investeren.

Er brak echter een donkere periode aan toen mijn vader een relatie met een andere vrouw aanging. Ik moest mijn studies stoppen en acht jaren gingen voorbij zonder enige scholing. Het is de zwartste periode uit mijn leven. Ik voelde me heel alleen en kwetsbaar. Ik werd zwanger en de vader van mijn kind wilde dat ik abortus pleegde. Ik heb hem nooit meer gezien. Ik noemde mijn zoontje Georvin,

naar een populaire radiomaker in Arusha.

Uiteindelijk sponsorde een oom de helft van mijn schoolgeld en zo kon ik naar de hogeschool. Geen journalistiek, wat mijn droom was, maar maatschappelijk werk. Anders zou hij niet betalen. Met mijn verkoop van noten en muziek legde ik de andere helft bij, maar dikwijls lukte dat niet.

Mijn oom werd ziek en kon niet meer betalen. De leerkrachten keken op mij neer en vernederden me. Ook de andere studenten vonden mij maar niets. De directeur van de school riep me bij hem en stelde voor om me financieel te helpen als ik met hem seks zou hebben. Vele meisjes van de school heeft hij zo misbruikt en het verhaal ging dat hij hiv-positief was. Ik dacht aan mijn kind en weigerde. Maar mijn droom om te studeren viel aan stukken. Ik mocht na het voorlaatste jaar van mijn studies mijn examens niet doen omdat de betaling van het schoolgeld de voorwaarde was om de proeven af te leggen.

Mijn vader werd ziek en trok weer bij ons in. En toen kwam ik jou tegen, Pierre. Het was alsof je een engel was die door God gezonden was. Je betaalde mijn schulden en schoot het schoolgeld voor tot en met mijn eindexamens. Het was een lening die ik beetje bij beetje mocht afbetalen door te werken voor Child-Help. Mijn leven veranderde. Ook de leraren op school begonnen me graag te zien en bewonderden mijn moed en doorzettingsvermogen. Ik werd zelfs als voorbeeld genomen voor andere meisjes. Ik kreeg weer zelfvertrouwen.

Toen ik geslaagd was in mijn eindexamen belde Janet me op en ik meteen beginnen werken voor Child-Help en beetje bij beetje mijn lening terugbetalen. Child-Help gaf me een job in het Huis van de Hoop in Mwanza, waar ik nu nog altijd werk.

Nu kan ik voor mijn zoon kleren kopen en heeft hij een echte boekentas. Hij moet niet hetzelfde doormaken als ik en met lompen en kapotte schoenen naar school gaan. Want armoede was vernederender dan mijn handicap. De terugbetaling is klein, zodat ik zowel voor mezelf als voor mijn familie kan zorgen.

Als je me vraagt of ik mijn werk graag doe, moet ik neen antwoorden. Ik doe dit werk niet graag, maar ik hou ervan. Ik sta niet boven de mama's maar op gelijke hoogte. Ik kan echt een verschil maken in hun leven en dat is de mooiste betaling voor mijn werk.

Toen ik je ontmoette in Arusha heb je me gezegd dat ik zeker een goede man zal vinden. Dat gaf me moed. Ik heb een man ontmoet, hij is een beetje jonger dan ik. Maar hij is lief en zorgzaam. Ik heb hem alles verteld, ook over mijn handicap en mijn zoon. Maar ik ben bang om nog eens gekwetst te worden. Hij is dierenverzorger maar heeft geen werk. Hij wil met me trouwen en zelfs met mijn ouders spreken. Ik ben bang dat zijn familie me niet zal willen. Ik wil jouw zegen voor ik met hem in zee ga.

Ik stel een Zoom voor, maar beloof mijn zegen niet. Een relatie is altijd problematisch en complex, maar daarom ook zo boeiend. De zegen moet voor haar van zichzelf komen.

Haar vriend ontmoeten zal dan weer een Zoom worden...

Ik leen het boek van Edna aan Janet uit. Geïnspireerd door Edna, Mwajuma en Gertrude, drie sterke vrouwen met eenzelfde doorzettingsvermogen, reis ik terug af naar België.

Ze blijven een inspiratie.